

Myt - En person kan ha för stor nedsättning för att använda AKK

Varför ska vi testa AKK om...

“Det verkar inte som om han vill kommunicera.”

“Han har mycket begränsad rörlighet, hur skulle det ens fungera?”

“Vi är inte säkra på hennes kognitiva förmåga just nu.”

“Hon verkar inte vara intresserad av att kommunicera med andra.”

“Du måste ha vissa förkunskaper först.”

Ovanstående kommentarer antyder att en person har för stor nedsättning för att använda alternativ och kompletterande kommunikation (AKK)—eller åtminstone använda mer än en mycket enkel form av AKK. Påståenden, eller egentligen antaganden, som dessa resulterar i att AKK inte tillhandahålls, försenas eller begränsas.

När ska vi introducera formell AKK?

Formell AKK avser enheter, tecken, objekt/bildsymboler eller andra hjälpmedel, Cynthia Cress, Ph. D. (2006) tar upp detta problem på ett okomplicerat sätt: *“When should we start introducing formal AAC into children’s communication? **When they are awake!**”* (När ska vi introducera formell AKK i barns kommunikation? När de är vakna!) Detta påstående kan även tillämpas för vuxna.

Det krävs inga förkunskaper för att använda AKK. Kommunikation börjar vid födseln, oavsett kommunikationsmetod (t. ex. gråt, kel, gester, titta på den person som talar), så naturliga handlingar och aktiviteter är de enda förkunskaperna som krävs (Cress 2006). Barn och vuxna med mycket små grundläggande förmågor kan använda formell AKK för enkla avsikter (t.ex. orsak - verkan). Det är aldrig för tidigt för kommunikationsenheter. Kommunikationsenheter/-system kan vara:

- Mycket intressanta för personer!
- Ett sätt att visa hur språk och kommunikation fungerar.
- Ett sätt att lära sig och träna ord.

För personer med motoriska och/eller kognitiva begränsningar, kan en symbol eller en enhet dessutom vara ett sätt att upptäcka nya möjligheter att påverka världen kring sig. Även i ett tidigt skede kan barn och vuxna lära sig att kommunikationsenheter är ”värda mödan att använda för att uppnå ett syfte (Cress & Marvin, 2003).”

Kommunikation är en rättighet!

The National Joint Committee for the Communication Needs of Persons with Severe Disabilities (NJC), har påbörjat arbetet för att utveckla och implementera undervisningsprogram för att tillgodose behovet hos personer med omfattande kommunikationssvårigheter. De skapade en Deklaration om Kommunikativa Rättigheter som direkt avlivar myten om ”för nedsatt”!

Alla personer, oavsett graden eller svårigheten av deras funktionshinder, har en grundläggande rättighet att genom kommunikation påverka sin egen tillvaro. Utöver denna allmänna rättighet, ska ett antal specifika kommunikationsrättigheter garanteras genom alla dagliga interaktioner och aktiviteter som involverar personer med allvarliga nedsättningar.

Referenser:

Cress, C. (2006). Strategies for incorporating formal AAC into children's earliest communication interactions. Hämtad från http://www.asha.org/Events/convention/handouts/2006/0905_Cress_Cynthia/

Cress, C. & Marvin, C. (2003). Common questions about AAC services in early intervention. *Augmentative and Alternative Communication*, Vol. 19 (4), pp. 254–272.

National Joint Committee for the Communicative Needs of Persons With Severe Disabilities. (1992). Guidelines for Meeting the Communication Needs of Persons With Severe Disabilities. *ASHA*, 34 (March, Supp. 7), 1-8. Hämtad från <http://www.asha.org/uploadedFiles/NJC-Communication-Bill-Rights.pdf>.

Övriga referenser:

Beukelman, D., & Mirenda, P., (2005). Augmentative & alternative communication: supporting *children & adults with complex communication needs*. 3rd ed. Baltimore: Paul H. Brookes Publishing. 111-131.

Romski, M., & Sevcik, R. (2005). Augmentative communication and early intervention: Myths and realities. *Infants and Young Children*, 18(3), 174-185.